

Aan de raad van de Gemeente Eemsdelta

DATUM	4 september 2025	VERZONDEN OP	10 september 2025
ONS KENMERK		CONTACTPERSOON	
UW KENMERK		CONTACTGEGEVENS	140596
ONDERWERP	Voortgang herstelplan Jeugdbescherming Noord en reactie inspectierapport		

Geachte leden van de Raad,

Wij hebben u eerder dit jaar geïnformeerd over de situatie bij Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen. Ook hebben wij u in het zomerreces geïnformeerd over het besluit van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Inspectie Justitie en Veiligheid (IJV) om de gecertificeerde instelling (GI) Jeugdbescherming Noord (JB Noord) onder verscherpt toezicht te plaatsen. Graag nemen wij u mee in onze reactie op dit rapport. Ook delen wij in deze brief enkele actuele ontwikkelingen met u.

Bevindingen Inspecties

Wij hebben het rapport met ernst en zorg gelezen en nemen het zeer serieus. De inspecties voerden dit onderzoek uit als onderdeel van een breder verdiepend toezicht naar vijf GI's in het land. Op basis van het onderzoek in maart van dit jaar concluderen de inspecties dat de kwaliteit van de uitvoering van de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen door JB Noord onvoldoende is. De conclusie van de inspecties is in lijn met de eerdere bevindingen van het Keurmerkinstituut (KMI). Het KMI verstrekke naar aanleiding van deze bevindingen in december 2024 een overbruggingscertificaat. Onderzoeksbureau AEF maakte in opdracht van de Groninger en Drentse gemeenten en JB Noord een probleemanalyse en een voorstel voor een verbeterplan, dit hebben wij in maart van dit jaar met uw raad gedeeld.

Het rapport van de inspecties biedt een indringende verdieping van de problemen bij JB Noord en maakt op duidelijke en herhaalde wijze inzichtelijk hoe tekortkomingen in de hulp impact hebben gehad op de ervaringen van jeugdigen en gezinnen. Het gaat daarbij specifiek om de afwezigheid van vaste jeugdbeschermers, de wisselingen in begeleiding en de gevolgen daarvan voor deze gezinnen. Wij spreken ons oprechte medeleven uit naar alle jeugdigen en gezinnen die door deze situatie niet de zorg hebben gekregen waar zij recht op hadden. Het rapport beschrijft ook indringend de werkdruk en de onrust waarmee de medewerkers van JB Noord te maken hebben gehad en de gedrevenheid waarmee zij desondanks hun werk blijven doen. Wij spreken onze grote waardering uit voor de betrokkenheid, veerkracht en het doorzettingsvermogen van deze professionals, die onder moeilijke omstandigheden zich zijn blijven inzetten voor deze jeugdigen en gezinnen.

In het inspectierapport lezen wij een duidelijke oproep aan de gemeenten als opdrachtgever van de jeugdbescherming, wat betreft de beschikbaarheid van passende zorg. De tijd die professionals besteden aan het zoeken naar de juiste (specialistische) hulp drukt ook op de beschikbare capaciteit bij JB Noord. Wij nemen

dit knelpunt zeer serieus. Regionaal én bovenregionaal zijn wij op verschillende vlakken bezig om dit vraagstuk aan te pakken. Onder andere met de nieuwe werkwijze op het gebied van de hoogspecialistische jeugdhulp (HSJ), de transformatie van de zorg voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen. Daarnaast is er ook het Regionale Expertteam Jeugd, dat zich richt op het vinden van passende jeugdhulp bij complexe zorgvragen, waar de reguliere hulpverlening geen oplossing voor heeft. Hierbij staat de vraag van de jeugdige en ouders centraal.

Actuele ontwikkelingen

Sinds februari 2025 werkt JB Noord aan de uitvoering van het hierboven genoemde, door AEF voorgestelde en door JB Noord in haar Kaderbrief en Organisatiejaarplan 2025-2026, uitgewerkte herstelplan. Hierover hebben wij u eind maart 2025 geïnformeerd. Voor dit herstelplan hebben de gemeenten in Groningen en Drenthe incidenteel extra middelen vrijgemaakt voor aanvullende uitvoeringscapaciteit bij JB Noord. Wij hebben zowel bestuurlijk als ambtelijk frequent overleg met JB Noord over de voortgang en de noodzakelijke acties en interventies. Wij trekken hierin gezamenlijk op met de Drentse gemeenten. Tevens wordt gesproken met het Ministerie van Justitie en Veiligheid over de ontstane situatie.

Door de ingezette acties zien we in de afgelopen maanden een stijgende lijn in de tijdigheid van het contact met ouders en jeugdigen en het maken van de plannen en risicotaxaties die nodig zijn voor het inzetten van de juiste hulp. Dit betekent echter niet dat alle tekortkomingen zijn verholpen. Nog niet alle jeugdigen hebben een vaste jeugdbeschermer; JB Noord werkt noodgedwongen nog met het Casus Regie Team. Dit team pakt de begeleiding van jeugdigen op waar geen vaste jeugdbeschermer gekoppeld kan worden en wijst een vast contactpersoon aan. Deze werkwijze is onwenselijk, zeker voor de lange termijn. Wij blijven dit monitoren en sturen met JB Noord op een situatie waarin alle jeugdigen weer een vaste jeugdbeschermer hebben.

In de bijlage treft u een eerste informatie update aan van JB Noord, waarin de voortgang op het herstelplan wordt toegelicht. Hierin vindt u onder meer een overzicht van de verdeling van zaken uitgesplitst naar jeugdreclassering, ondertoezichtstellingen en voogdij en naar vaste medewerkers en CRT. Daarnaast wordt de voortgang op de normen waarop het KMI toetst inzichtelijk gemaakt. JB Noord zal deze informatie de komende periode maandelijks delen.

De afgelopen maanden heeft het KMI een aantal audits uitgevoerd, als onderdeel van het traject rondom het overbruggingscertificaat. Op basis van de uitkomsten zal het KMI in september een afweging maken of JB Noord weer aan de norm voldoet en opnieuw in aanmerking komt voor een regulier certificaat of dat het overbruggingscertificaat nog een keer wordt verlengd voor drie maanden. Het overbruggingscertificaat zal dan tot 16 december 2025 gelden. Het KMI zal voor die datum een definitief besluit nemen.

Aftreden Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van JB Noord heeft voor de zomer consequenties getrokken uit de bevindingen van de inspecties en heeft besloten om per 1 september jl. voltallig af te treden. De Raad neemt hiermee verantwoordelijkheid voor de ontstane situatie en maakt de weg vrij voor verbeteringen, een nieuwe start en een nieuwe Raad van Toezicht, die scherp toe ziet op de kwaliteit binnen JB Noord. Per 1 september treedt tijdelijk een nieuwe Raad van Toezicht aan, die onder meer tot taak heeft een nieuwe permanente Raad van Toezicht samen te stellen.

Met ingang van 1 september 2025 zijn [REDACTED] door de bestuurder van JB Noord benoemd als interim-toezichthouders. Zij houden primair toezicht op het bestuur van de organisatie. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor het werven en benoemen van vijf nieuwe toezichthouders op korte termijn. In dat kader zullen zij het profiel van de Raad van Toezicht en haar leden evalueren en opnieuw vaststellen. Daarbij zoeken zij afstemming met onder andere de jeugdregio's en de bestuurlijke opdrachtgevers.

Alternatieven

Wij houden rekening met de mogelijkheid dat de inspanningen van JB Noord, ondanks alle inzet, toch onvoldoende blijken voor een positieve beoordeling van het KMI en/of de inspecties. Voor dit scenario bestaan geen eenvoudige oplossingen die wettelijk kunnen en het recht op kwalitatief goede hulp voor gezinnen en kinderen vanzelfsprekend waarborgen.

Op het moment dat JB Noord niet meer de bevoegdheid heeft om maatregelen uit te voeren zijn er drie denkbare scenario's.

1. Overname van maatregelen door omliggende regionale en landelijke GI's
2. Oprichting van een nieuwe eigen GI
3. Gefaseerde afbouw van maatregelen bij JB Noord, geen regionale GI en de stevige lokale teams vangen de casuïstiek op

In Drenthe is een extern onderzoek uitgevoerd dat de rechtmatigheid en doelmatigheid van deze drie scenario's beoordeelt, en deze vergelijkt met het scenario waarin JB Noord haar certificaat behoudt. Dit onderzoek is opgenomen in bijlage 2. De conclusie luidt dat het scenario waarin JB Noord blijft bestaan, het meest wenselijke is. Daarbij wordt een duidelijke oproep gedaan om dit moment aan te grijpen om het gehele stelsel te verbeteren.

In de Groningse jeugdhulpregio zijn wij, op basis van intern onderzoek en gesprekken met de relevante GI's, tot dezelfde conclusie gekomen. De context in Groningen is vergelijkbaar met die in Drenthe, met enkele nuances in de inrichting van het jeugdhulplandschap. Bovendien zal de impact van een scenario waarin JB Noord niet meer bestaat in de Groningse regio nog groter zijn, aangezien ook Veilig Thuis Groningen onderdeel is van dezelfde organisatie.

Op het moment dat JB Noord toch haar certificering verliest, zijn de omliggende regionale en landelijke GI's bereid om de uitvoering van maatregelen over te nemen. Het volume aan over te nemen jeugdbeschermingsmaatregelen is echter dusdanig groot, dat dit niet geheel mogelijk is. Dit zal zeker leiden tot maatregelen zonder vaste jeugdbeschermer en situaties waarin sprake is van pseudo-veiligheid.

De situatie benadrukt de noodzaak van structurele verandering in de gehele jeugdbeschermingsketen. In de Groningse regio werken we hieraan middels proeftuinen binnen het programma *Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming*, wat tot nu toe goede resultaten oplevert. Om deze ontwikkelrichting verder te brengen is het echter van groot belang dat het Rijk komt met passende wet- en regelgeving en middelen. Wij dringen hier specifiek op aan binnen de daarvoor bestemde landelijke fora.

Vertrouwen

Wij zien dat er met grote inzet wordt gewerkt door het bestuur van JB Noord en alle betrokken professionals. Op basis van de ingezette acties en de positieve ontwikkeling in het behalen van normtijden, behouden wij als gemeenten vertrouwen in de uitvoering van het herstelplan van JB Noord.

Zodra wij nieuwe informatie ontvangen van JB Noord over het verscherpt toezicht, het overbruggingscertificaat en/of andere relevante ontwikkelingen, zullen wij u daar zo spoedig mogelijk over informeren.

Op korte termijn komt op de website van de RIGG een pagina beschikbaar waarop de relevante documenten met betrekking tot JB Noord beschikbaar zijn.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
college van burgemeester en wethouders gemeente Eemsdelta,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'B Visser', with a long horizontal stroke extending to the right.

Ben Visser
Burgemeester

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Klaas van der Wal', with a long horizontal stroke extending to the right.

Klaas van der Wal
Secretaris

Rapportage Jeugdbescherming Noord 2 september 2025

Hierna zijn gegevens opgenomen over (1) de tijdigheid van het werk en de ontwikkeling daarin in de afgelopen periode en (2) de ontwikkeling van het aantal jeugdbeschermers (formatie), ziekteverzuim en het verloop/vertrek van medewerkers. Onder (3) gaan we in op onze werkwijze en het toewerken naar vaste jeugdbeschermers.

In de komende maanden zullen we deze gegevens elke maand met u delen zodat u de ontwikkelingen daarop nauwgezet kunt volgen.

1. Tijdigheid

In Wet- en regelgeving zijn belangrijke eisen gesteld aan de tijdigheid waarmee jeugdbeschermers hun werk uitvoeren. Het eerste face to face contact (F2F) moet binnen vijf dagen na het uitspreken van de beslissing van de rechter plaatsvinden; een plan van aanpak (PvA) voor de maatregel moet binnen zes weken afgerond zijn en een eerste risico-taxatie moet binnen zes weken zijn afgerond.

Hierna is een tabel opgenomen waarin wordt laten zien welke ontwikkeling we in het afgelopen maanden hebben laten zien in de tijdigheid van deze werkstappen. In de eerste drie rijen (1^e F2F, 1^e PvA en Risicotaxatie) laten we zien in hoeveel maatregelen deze stap als eerste aan de orde is. De norm is daarbij gesteld op basis van de gemiddelde instroom van maatregelen. Dat betekent bijvoorbeeld dat op dit moment van de bijna 1000 maatregelen, 8 nieuwe maatregelen zijn waarin een eerste face to face gesprek moet worden uitgevoerd. Dit aantal is passend bij het gemiddeld aantal nieuwe maatregelen.

	7-jan	2-feb	3-mrt	7-apr	6-mei	1-jun	3-jul	31-jul	21-aug	norm
1 ^e F2F	46	20	15	18	7	9	13	6	8	8
1 ^e PvA	155	149	124	104	63	47	53	42	38	48
Risicotaxatie	231	202	115	104	52	20	31	40	29	48
Tijdigheid 1 ^e F2F	26%	48%	90%	67%	69%	55%	78%	75%	86%	80%
Tijdigheid 1 ^e PvA	26%	20%	26%	46%	86%	78%	54%	78%	95%	80%

Dat we ten aanzien van deze tijdigheid een positieve lijn kunnen laten zien is omdat we vanaf het begin van 2025 met een externe partij hebben onderzocht hoe we de werkprocessen beter aansluiten bij de praktijk, hoe we de werkstappen op ieder moment met data- en monitoring in beeld kunnen brengen (met behulp van PowerBI) en hoe we op de tijdigheid duurzaam kunnen sturen in wekelijkse gesprekken met teammanagers en praktijkbegeleiders.

Inmiddels hebben ook de jeugdbeschermers inzicht in de werkstappen in alle dossiers van hun jeugdigen en gezinnen zodat zij zelf ook beter kunnen sturen op hun prioriteiten.

We hebben ook een monitor ingericht op de werkbelasting van iedere medewerker, zodat we beter kunnen sturen op het voorkomen van overbelasting. Periodiek spreekt iedere jeugdbeschermers met een praktijkbegeleider en een gedragsdeskundige over de inhoud van de dossiers en met de teammanager over de werkdruk en het aantal jeugdigen en gezinnen over wie regie wordt gevoerd.

2. Formatie, ziekteverzuim en verloop

Onderdeel van het herstelplan is om de formatie – het aantal jeugdbeschermers – te versterken. Doordat in 2024 sprake was van een hoog verloop van medewerkers en van een hoog ziekteverzuim, was de werkdruk te hoog. Om het werk beter te kunnen doen is nodig dat we meer jeugdbeschermers aantrekken. Daarbij geldt voor alle Gecertificeerde Instellingen in het land dat het moeilijk is om aan medewerkers met de juiste opleiding te komen. Daarop kunnen echter wel een stijgende lijn laten zien.

2025	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug
Jeugdbeschermers SKJ geregistreerd (FTE)	74,62	74,93	76,58	79,96	76,14	75,48	80,36	81,19
Assistent jeugdbeschermers	5,24	6,23	6,23	6,9	6,9	5,95	4,28	4,72
Praktijkbegeleiders	4,53	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug
JB (SKJ) ziek (FTE)	13,71	13,71	15,44	14,6	12,99	12,74	11,28	10,39
	18%	18%	20%	18%	17%	17%	14%	13%
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug
Inzetbaar JB (SKJ) (FTE)	60,91	61,22	61,14	65,36	63,15	62,74	69,08	70,8

Op dit moment hebben we voldoende jeugdbeschermers om alle maatregelen tijdig en met voldoende kwaliteit uit te voeren. Het aantal jeugdbeschermers die door ziekte niet inzetbaar zijn, is nog steeds hoog (10 FTE of bijna 13%). Al is juist daar een positieve ontwikkeling zichtbaar in de afgelopen periode. We werken met een verzuimplan om beter te worden in het voorkomen van ziekte door overbelasting en om het re-integreren van ziekte medewerkers te bevorderen. Het ziekteverzuimpercentage in de hele organisatie is op dit moment 8,3%.

Een deel van de jeugdbeschermers is relatief recent gestart, en kan daardoor nog geen volledige caseload uitvoeren. 9 jeugdbeschermers (11%) hebben een lagere caseloadnorm omdat zij nog opgeleid worden.

Om de benodigde formatie te realiseren wordt gebruik gemaakt van extern ingehuurd jeugdbeschermers. Op dit moment wordt 14,8 FTE (18%) extern ingehuurd. Dit heeft op lange termijn vanzelfsprekend een negatief effect op het streven om gedurende de gehele looptijd van een maatregel van kindbescherming of jeugdreclassering een vaste jeugdbeschermers te kunnen verbinden aan de jeugdige en het gezin. Daarbij is dit percentage externe inhuur op langere termijn onhoudbaar omdat dit voor financiële continuïteitsrisico's zorgt.

We hebben veel maatregelen ingezet om vaste jeugdbeschermers aan te nemen en de externe inhuur uit te faseren. We werven via meerdere kanalen, worden ondersteunt door externe partners, hebben contact met Hogescholen in de regio en spreken netwerkpartners om dit proces te verbeteren.

In 2024 was sprake van een ernstig verloop (52% verloop onder jeugdbeschermers in Drenthe en 29% in Groningen). In 2025 is het verloop tot dusver fors gedaald, met een totaal van 8 jeugdbeschermers die uit dienst gegaan zijn in 2025 in de periode tot 1 september. Daarbij wordt verwacht voor 2025 een verloop onder jeugdbeschermers te realiseren van 15%.

3. Vaste jeugdbeschermers

De hiervoor geschetste ontwikkeling op tijdigheid en formatie, maakt dat we de werkwijze rondom het CCP kunnen herzien. We gaan nieuwe maatregelen vanaf de start weer toewijzen aan een vaste jeugdbeschermers, waardoor die werkwijze regulier wordt en we in steeds meer gezinnen een vaste jeugdbeschermers hebben.

Peildatum 28-8-2025

	Jeugdreclassering	Ondertoezichtstelling	Voogdij	Totaal
Totaal aantal maatregelen				
	253	418	273	944
Totaal aantal maatregelen per regio JB Noord				
JB/JR Drenthe	111	180	87	378
JB/JR Groningen	142	238	186	566
Totaal	253	418	273	944
Aantal maatregelen waarbij de jeugdige geen vaste jeugdbeschermers heeft gesplitst naar CCP/CRT				
CCP	25	21	3	49
CRT	17	77	109	203
Totaal	42	98	112	252

Iedere maatregel die de kinderrechter uitspreekt wordt meteen opgepakt. We zien de jeugdige en het gezin binnen vijf dagen, brengen de risico's in beeld en maken een plan van aanpak. Dit doet het Client Coördinatie Punt (CCP) met een vaste medewerker voor het gezin in deze beginfase.

Nadat het plan van aanpak is gemaakt wordt een vaste jeugdbeschermer aangewezen of wordt gewerkt met het Cliënten Regie Team (CRT), die een vaste contactpersoon aanwijst.

Door zo te werken is er tijdig contact, goed zicht op de veiligheid en wordt er een plan gemaakt en uitgevoerd. Hoewel niet alle jeugdigen en gezinnen met deze aanpak een vaste jeugdbeschermer hebben, hebben zij wel een vast contactpersoon die op de hoogte is van wat er in het gezin speelt.

Maatregelen per gemeente

Aantal maatregelen waarbij de jeugdige geen vaste jeugdbeschermer heeft gesplitst naar gemeente					
Gemeente		CCP	CRT	Totaal geen vaste jeugdbeschermer	Totaal aantal maatregelen
Drenthe	Aa en Hunze	1		1	16
	Assen	6	9	15	59
	Borger-Odoorn	4	4	8	28
	Coevorden		3	3	26
	De Wolden		2	2	6
	Emmen	17	17	34	115
	Hoogeveen	3	2	5	18
	Meppel	3	6	9	29
	Midden-Drenthe		6	6	25
	Noordenveld	5	2	7	26
	Tynaarlo		1	1	9
	Westerveld				7
Groningen	Eemsdelta	1	11	12	55
	Groningen	2	45	47	224
	Het Hogeland		7	7	27
	Midden-Groningen	4	12	16	56
	Oldambt		25	25	47
	Pekela		6	6	18
	Stadskanaal		8	8	22
	Veendam		12	12	37
	Westerkwartier		7	7	39
	Westerwolde		3	3	14
	Totaal binnen de regio	46	188	234	903
	Buiten de regio	2	13	15	42

CCP staat voor Client Coördinatie Punt

CRT staat voor Client Regie Team

Adviesrapport

Scenariooverkenning Uitvoering Jeugdbeschermingsmaatregelen in Drenthe

Juni 2025 |

Samenvatting

Ons, [REDACTED], is gevraagd om te onderzoeken welke mogelijke alternatieven er zijn voor de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen in Drenthe op het moment dat Jeugdbescherming Noord niet meer de bevoegdheid heeft om deze maatregelen uit voeren, omdat ze niet meer over het benodigde certificaat beschikt. In dit rapport hebben we een drietal scenario's verkend.

Deze scenario's zijn:

1. Overname van maatregelen door regionale en landelijke GI's
2. Een nieuwe GI oprichten in Drenthe
3. Gefaseerde afbouw van maatregelen bij JBN, geen regionale GI en de stevige lokale teams vangen de casuïstiek op

We hebben de scenario's getoetst op rechtmatigheid (mag dit wel?), doelmatigheid (is dit haalbaar en effectief?) en we hebben gekeken hoe het scenario zich verhoudt tot het toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming (een beweging die landelijk wordt onderschreven).

Van bovenstaande scenario's achten wij alle scenario's ongewenst, maar het eerste scenario het meest uitvoerbaar en waarschijnlijk omdat het de rechtmatigheidstoets doorstaat.

We hebben een vierde scenario geschetst, in het geval dat JBN wel haar certificering behoudt.

Dit scenario is:

4. JBN blijft bestaan met kerntaken en specialisme, lokaal wordt expertise opgebouwd.

Dit laatste scenario achten wij het beste scenario. Er is op dit moment te vaak sprake van pseudo-veiligheid bij jeugdigen met een maatregel in Drenthe. Het urgentiebesef van de huidige situatie dient gebruikt te worden om het stelsel te verbeteren. Dit is niet een probleem van JBN, noch enkel van Drenthe, maar van het gehele stelsel.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Aanleiding	5
Aanpak	6
Verantwoordelijkheden in het stelsel	8
Bevindingen AEF-onderzoek	10
Bevindingen	12
Scenario's	13
Scenario 1: Overname van maatregelen door regionale en landelijke GI's	13
Scenario 2: Een nieuwe regionale GI oprichten	15
Scenario 3: Gefaseerde afbouw van maatregelen bij JBN, geen regionale GI en de stevige lokale teams vangen de casuïstiek op	17
Scenario 4: JBN blijft bestaan met kerntaken en specialisem, lokaal wordt expertise opgebouwd	19
Overzicht scenario's	21
Conclusies en aanbevelingen	22

Inleiding

De afgelopen twee maanden hebben wij gesproken met partijen die een bijdrage leveren aan de veiligheid van de Drentse jeugdigen en gezinnen. Dit op verzoek van de jeugdhulpregio Drenthe naar aanleiding van het overbruggingscertificaat dat Jeugdbescherming Noord (JBN) heeft ontvangen van het Keurmerk Instituut Nederland (KMI). Het KMI heeft in december 2024 besloten om het certificaat van JBN in te trekken, omdat het niet aan het landelijk vastgestelde normenkader kon voldoen. Het KMI heeft een overbruggingscertificaat verstrekt, omdat ze vertrouwen heeft in het herstel van JBN.

Jeugdbeschermingsmaatregelen mogen alleen maar uitgevoerd worden door, de naam zegt het al; een gecertificeerde instelling. Jeugdbescherming Noord (JBN) is de regionaal werkende Gecertificeerde Instelling (GI) in Groningen en Drenthe en is daarnaast de Veilig Thuis organisatie in de regio Groningen.

Als GI voert JBN-maatregelen uit zoals een ondertoezichtstelling (OTS) of een voogdij- en jeugdreclasseringsmaatregel (JR). Op het moment dat JBN geen certificaat meer ontvangt, verstrekt het KMI een beëindigingscertificaat voor 6 maanden en dit certificaat kan éénmalig met zes maanden worden verlengd. Dit certificaat wordt ingetrokken, op het moment dat alle lopende jeugdbeschermings-

en jeugdreclasseringsmaatregelen gecontroleerd aan een andere GI zijn overgedragen.¹

Aan ons is de vraag gesteld:

Welke alternatieve scenario's zijn er voor de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen, voor de Drentse jeugdigen, op het moment dat JBN haar certificaat niet krijgt?

In dit rapport geven we achtereenvolgens weer:

- Hoe we de verkenning hebben uitgevoerd;
- Wat de verantwoordelijkheid is van de verschillende partijen in het stelsel;
- Schetsen we een drietal scenario's op het moment dat JBN haar certificaat definitief verliest en een vierde scenario op het moment dat ze haar certificaat behoudt;
 - Per scenario geven we aan wat de kern van het scenario is, wat de opbrengst uit de interviews is, wat de financiële aspecten zijn waar rekening mee moet worden gehouden, hoe doelmatig en rechtmatig het scenario is en hoe het zich verhoudt tot het toekomstscenario.
- We eindigen met een aantal conclusies en aanbevelingen.

1. zie artikel 6 van de [regeling aanwijzingen tijdelijk certificaat jeugdbescherming en jeugdreclassering 2024](#)

Aanleiding

Al jaren hebben de Drentse gemeenten grote zorgen over de taakuitvoering door JBN. Al meerdere keren heeft er vanuit de Groningse en Drentse gemeenten een aanvullende financiering plaatsgevonden. De regio geeft aan dat de bekostiging boven het landelijk tarief ligt en toch lukt het JBN niet om de kerntaken van een GI goed uit te voeren. De regio geeft aan dat er korte perioden van verbetering zijn geweest, maar telkens ontstaan er toch weer tekortkomingen. De zorg voor jeugdigen met een maatregel is daardoor al meerdere jaren onder de maat.

Vanwege grote zorgen over de continuïteit en het functioneren van de organisatie is er op verzoek van de

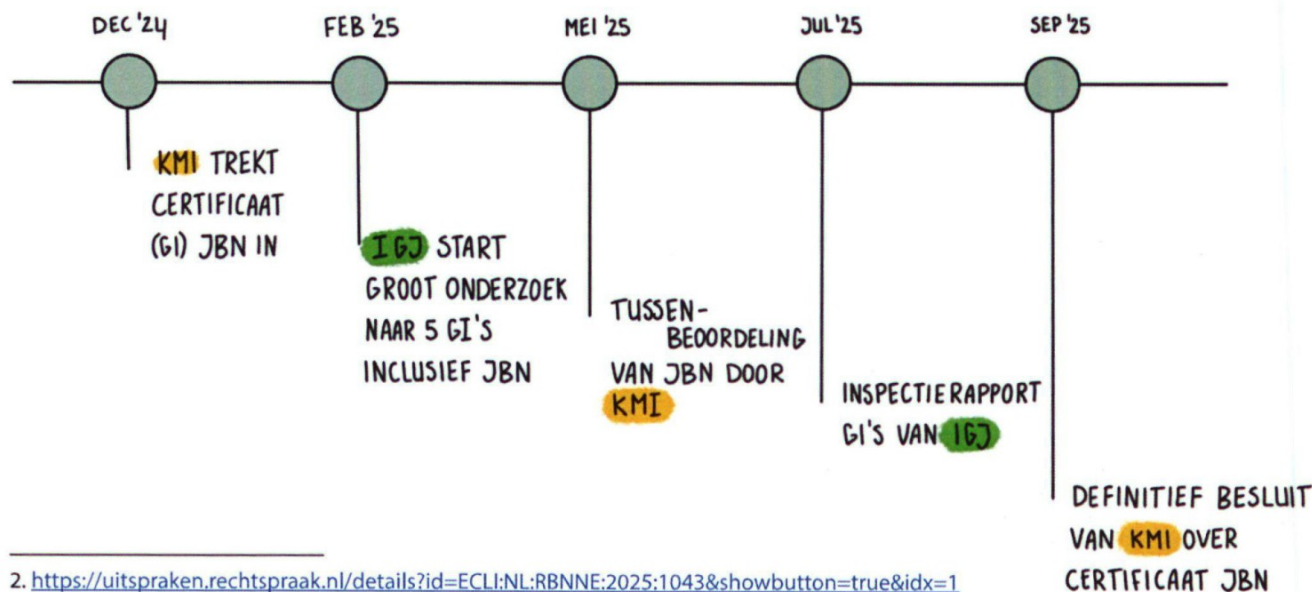
jeugdhulpregio's Drenthe en Groningen een onderzoek uitgevoerd door Andersson Elffers Felix (AEF) naar de bestaande situatie bij JBN. De AEF heeft een rapport opgeleverd (d.d. 20 februari 2025) met daarin een herstelplan.

Naast het verliezen van het certificaat van het KMI is er een toezichtstraject gestart vanuit de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Ook de Jeugdautoriteit is betrokken om de continuïteit van kritieke jeugdzorgfuncties te waarborgen.

De optelsom van toezicht, overbruggingscertificering en negatieve berichtgeving bevestigt de zorg die er leeft rondom de continuïteit en kwaliteit van de zorg voor jeugdigen en gezinnen in een kwetsbare en onveilige situatie. Illustratief is een recente uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland, waarin een ondertoezichtstelling is beëindigd vanwege het ontbreken van een (vaste) jeugdbeschermer bij JBN².

De Drentse wethouders hebben besloten om, in afwachting van de uitkomst van het toezichtstraject en de beoordeling door het KMI, onderzoek te doen naar alternatieve scenario's. Waarbij dit uitdrukkelijk als een plan B wordt verkend, de eerste inzet is gericht op het herstel van JBN.

In bijgaande tekening is weergegeven hoe de tijdlijn rondom JBN er uit heeft gezien en naar verwachting er uit zal zien de komende maanden.

2. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBNNE:2025:1043&showbutton=true&idx=1>

Aanpak

Om te komen tot de rapportage die voor u ligt, zijn interviews afgelegd met verschillende stakeholders. Dit om te verkennen of, en zo ja welke, alternatieve scenario's denkbaar en uitvoerbaar worden geacht. Op basis van deze interviews zijn we gekomen tot een selectie van de aangedragen scenario's. Vervolgens hebben we deze scenario's getoetst op zorgcontinuïteit, rechtmatigheid en doelmatigheid. Tot slot hebben we gekeken naar de verhouding tot het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Wat is het toekomstscenario?

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is een gezamenlijk programma van de ministeries van J&V en VWS en VNG, waarin nauw samengewerkt wordt met de partners in het veld om de kind- en gezinsbescherming effectiever en slimmer te organiseren.³

Het Toekomstscenario beoogt een nieuwe manier van denken en werken, waarin gezinsgericht en in samenhang met alle betrokkenen wordt ingezet op eerdere en passende hulp aan alle leden in een gezin. In elf proeftuinen beproeven we deze gezinsgerichte aanpak.

Het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is een landelijk programma waarover recent veel discussie is geweest. Met name de uitwerking van de structuurwijzigingen in de jeugdveiligheidsketen zijn onderwerp van gesprek.⁴

3. In deze animatie wordt uitgelegd wat het toekomstscenario behelst: [Animatievideo: Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming](#)

4. Zie bijvoorbeeld [dit statement](#) van Veilig Thuis.

Recent hebben de GI's in [een manifest](#) gevraagd om te stoppen met het toekomstscenario. De VNG heeft [uitdrukkelijk afstand genomen](#) van dit manifest.

De volgende stakeholders hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit advies:

- Jeugdbescherming Noord
- Leger des Heils Jeugdbescherming & -Reclassering
- William Schrikker Jeugdbescherming &- Reclassering
- Jeugdbescherming Friesland
- Jeugdbescherming Overijssel
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
- Jeugdautoriteit
- Ministerie van Justitie en Veiligheid
- Landelijk Programmateam Toekomstscenario
- Rechtbank Noord-Nederland
- Gemeentelijke vertegenwoordigers jeugdregio Drenthe
-
- Raad voor de Kinderbescherming
- Keurmerkinstituut
- Vertegenwoordigers van de advocatuur

Er is gekozen voor semigestructureerde interviews met ruimte voor toelichting en nuance. De gesprekken zijn gevoerd aan de hand van een open leidraad gericht op drie hoofdvragen:

1. Welke kansen en risico's zie je nu JBN in de problemen is geraakt?
2. Welke alternatieve scenario's zijn denkbaar en wat zijn de implicaties daarvan?
3. Welke bijdrage zou jouw organisatie kunnen leveren bij een mogelijke (tijdelijke) oplossing?

De inhoud van dit rapport is bewust niet herleidbaar tot individuele personen. In de periode tussen maart en begin juni 2025 zijn de gesprekken gevoerd. Tussentijd heeft er twee keer bestuurlijk overleg plaatsgevonden waarbij we de bevindingen tot dan toe hebben besproken.

Vervolgens is de uitkomst van die gesprekken gevat in een conceptrapportage, welke ambtelijk is gedeeld op 18 juni 2025. Na een laatste correctieronde is dit advies definitief aangeboden op 23 juni 2025, zodat het besproken kan worden in het Algemeen Bestuur Overleg van de jeugdhulpregio van 2 juli 2025.

Verantwoordelijkheden in het stelsel

Voordat we naar ons inhoudelijke rapportage gaan, vinden we het belangrijk om het huidige stelsel te duiden. Dit vraagstuk bevindt zich in een uiterst complex speelveld. Om de complexiteit goed te kunnen overzien, is het belangrijk om de rol van de verschillende partijen te begrijpen. We zullen hieronder de verantwoordelijkheden van de verschillende partijen uitleggen.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Het ministerie van J&V is stelselverantwoordelijk voor de uitvoering van JB-maatregelen en ziet daarop toe. Dat betekent dat dit ministerie verantwoordelijk is voor het functioneren van het gehele systeem van jeugdbescherming.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Het ministerie van VWS is verantwoordelijk voor de zorg en het welzijn van jeugdigen en de preventieve kant daarvan, waarbij de uitvoering van deze taken vaak gedelegeerd is naar gemeenten. Het ministerie heeft onder meer landelijke tarieven voor GI's vastgesteld en trekt de landelijke Hervormingsagenda Jeugd, waarin belangrijke passages zijn opgenomen over het inrichten van Stevige Lokale Teams (waarin ook veiligheidsexpertise wordt benoemd).

Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)

De IGJ is verantwoordelijk voor het onafhankelijke toezicht op de kwaliteit van de jeugdhulp. De IGJ ziet toe op de kwaliteit van de GI, maar ook op de kwaliteit van het KMI.

Jeugdautoriteit (JA)

De Jeugdautoriteit is verantwoordelijk voor het toezicht op de continuïteit van de jeugdhulp, waaronder de jeugdbescherming. Op het moment dat jeugdhulpaanbieders financiële problemen ervaren kijkt de jeugdautoriteit mee in het belang van de continuïteit van jeugdhulp. De Jeugdautoriteit gaat straks over naar de NZa.

Keurmerkinstituut (KMI)

Het KMI is door het ministerie van J&V aangesteld als verstrekker van het certificaat dat een GI nodig heeft om haar werkzaamheden als GI uit te mogen voeren. Het KMI werkt op basis van een landelijk vastgesteld normenkader, waaraan GI's worden getoetst.

De Gecertificeerde Instelling

De GI geeft uitvoering aan de maatregelen die door de rechter zijn opgelegd in het kader van de veiligheid van de jeugdige. Dat geldt zowel voor jeugdbeschermings- als jeugdreclasseringsmaatregelen. Ook niet-wettelijke taken maken onderdeel uit van de portefeuille van de GI's.

De Rechtspraak

Een GI is de organisatie die jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregelen uitvoert. Een rechter kan een jeugdbeschermingsmaatregel opleggen aan jeugdigen die in hun ontwikkeling worden bedreigd, zoals een onveilige thuissituatie. Heeft een jeugdige een strafbaar feit gepleegd, dan kan de rechter een jeugdreclasseringsmaatregel opleggen.

Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)

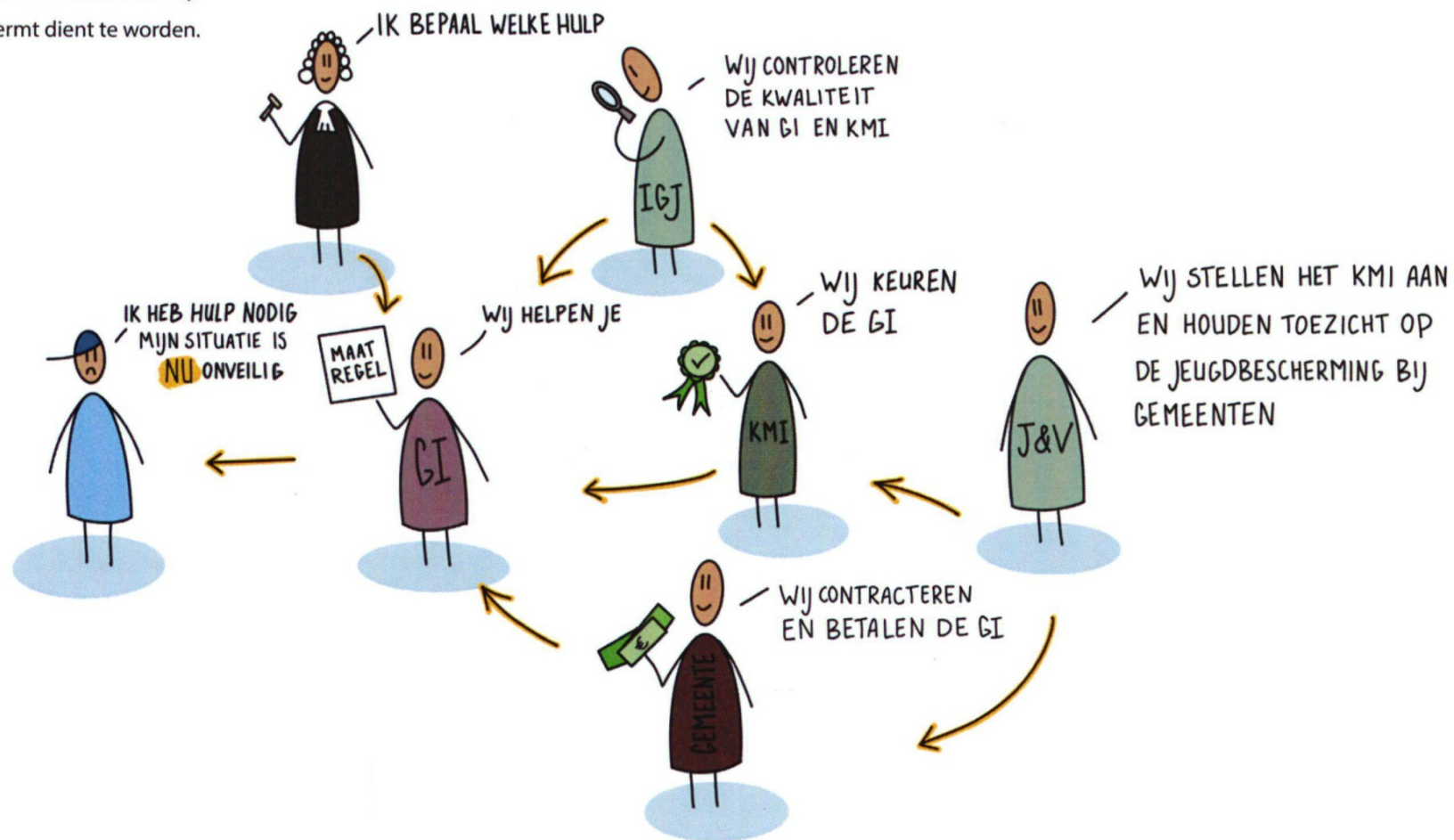
De taken en bevoegdheden van de RvdK vloeien voort uit de wet: beschermingstaken, taken rond gezag en omgang na een scheiding, taken rond het afstaan en adopteren van kinderen, pleegouderschap en afstammingsvragen, taken rond strafbare feiten gepleegd door jongeren en taken rond schoolverzuim. De raad adviseert de rechtbank over het instellen van jeugdbeschermingstaken en geeft ook een advies welke GI de taak uit moet voeren.

De Drentse gemeenten

De Drentse gemeenten zijn verantwoordelijk voor de contractering van de GI's voor de uitvoering van de maatregelen. Het ministerie van J&V ziet toe op gemeenten, zodat ze deze contractering en daarmee de uitvoering van de maatregelen op een correcte wijze uitvoeren en zorgdragen voor de continuïteit van zorg bij

acute en/of structurele onveiligheid. Doen ze dat niet naar
behoren dan kan het Rijk interbestuurlijk toezicht (IBT) toe-
passen op gemeenten voor de uitvoering van deze taak.

In onderstaande tekening is schematisch weergegeven
hoe bovenstaande organisaties zich verhouden ten op-
zichte van de jeugdige die beschermt dient te worden.

Bevindingen AEF onderzoek

AEF heeft een onderzoek afgerond op 20 februari 2025. De uitkomst van dit onderzoek is relevant voor de context van deze opdracht en van invloed op de mogelijke scenario's. In het AEF-rapport is daarover voldoende uitgelicht en beschreven. We hebben in dit rapport een korte samenvatting opgenomen uit het rapport van AEF rondom (het ontstaan van) de problemen bij JBN, voor zover het relevant is voor dit rapport.

Achtergrondinformatie

Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen (JBN/VTG) kampen al jarenlang met uitdagingen rond kpi's en normtijden, oplopende wachtlijsten, hoog verzuim, en personeelstekorten. Ondanks eerdere verbetertrajecten, zoals het Plan van Aanpak 2020-2022, is de situatie niet blijvend verbeterd. Werknemers ervaren hoge werkdruk en gebrek aan toekomstperspectief, wat tot meerdere noodsignalen heeft geleid. Op dit moment werkt JBN/VTG aan procesverbeteringen en maatregelen om de werkdruk te verlagen. In samenwerking met de betrokken gemeenten is besloten om een onderzoek uit te voeren naar mogelijkheden om te komen tot duurzaam herstel.

Naast de personele problemen is er ook sprake van andere factoren die maken dat er zorgen zijn over JBN. AEF stelt: 'Interne organisatorische problemen lijken de voornaamste oorzaak van de wachtlijsten en financiële instabiliteit in de organisatie.'

Onder meer (1) verzuim en verloop, (2) kostprijzen en (3) productiviteit moeten worden aangepakt om te komen tot duurzaam herstel.

Gelijktijdig daalt de instroom van nieuwe jeugdbeschermings- en reclasseringsmaatregelen. Hoewel dat inhoudelijk een gewenste ontwikkeling lijkt, betekent dit een extra complicerende factor voor de bedrijfsvoering van JBN. Daadwerkelijk herstel vraagt het versterken van strategische beleidscapaciteit, het verbeteren van leiderschap en constructieve werksfeer en inzet van extra capaciteit om de werkvoorraad actief op te pakken. JBN tracht met de aanstelling van de nieuwe bestuurder deze beweging te maken. Er wordt breed vertrouwen uitgesproken in deze bestuurder. De vraag is of er voldoende draagkracht is om tijdig genoeg verbeteringen te laten optreden. Op de korte termijn staat de continuïteit bij JBN onder druk en bepaalt de certificering (als randvoorwaarde) door het KMI of de GI haar activiteiten nog kan en mag voortzetten.

De actuele situatie van JBN (evenals de benodigde verbeteringen op de korte termijn) is bepalend voor de snelheid waarin er een keuze zal moeten worden gemaakt tussen de scenario's die zijn uitgewerkt in dit rapport.

Naast het onderzoek naar de certificering door het KMI, voert de IGJ ook een onderzoek uit naar vijf GI's, waaronder JBN. Het definitieve onderzoeksrapport wordt in juli 2025 verwacht. Er wordt een rapport per organisatie opgeleverd en een overkoepelend rapport.⁵ Dit onderzoek betreft een verdiepend onderzoek, nadat de inspectie begin dit jaar heeft geconstateerd dat de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen landelijk ondermaats is en in de breedte (dus bij meerdere GI's) niet aan de norm voldoet.

Terugloop van aantal maatregelen

Ter bevestiging van het beeld dat het aantal maatregelen in de laatste jaren daalt, hieronder een overzicht:

Maatregelen

JBN	2020	2021	2022	2023
Jeugdbescherming				
OTS	430	420	358	293
Voogdij	174	151	156	113
Jeugdreclassering	182	180	159	160
Machtigingen uithuisplaatsing	142	179	119	121
	928	930	792	687

(Drentse kinderen; de gegevens over 2024 zijn nog niet bekend)

5. [Zorgen over kinderen die wachten op jeugdbescherming en jeugdreclassering](#)

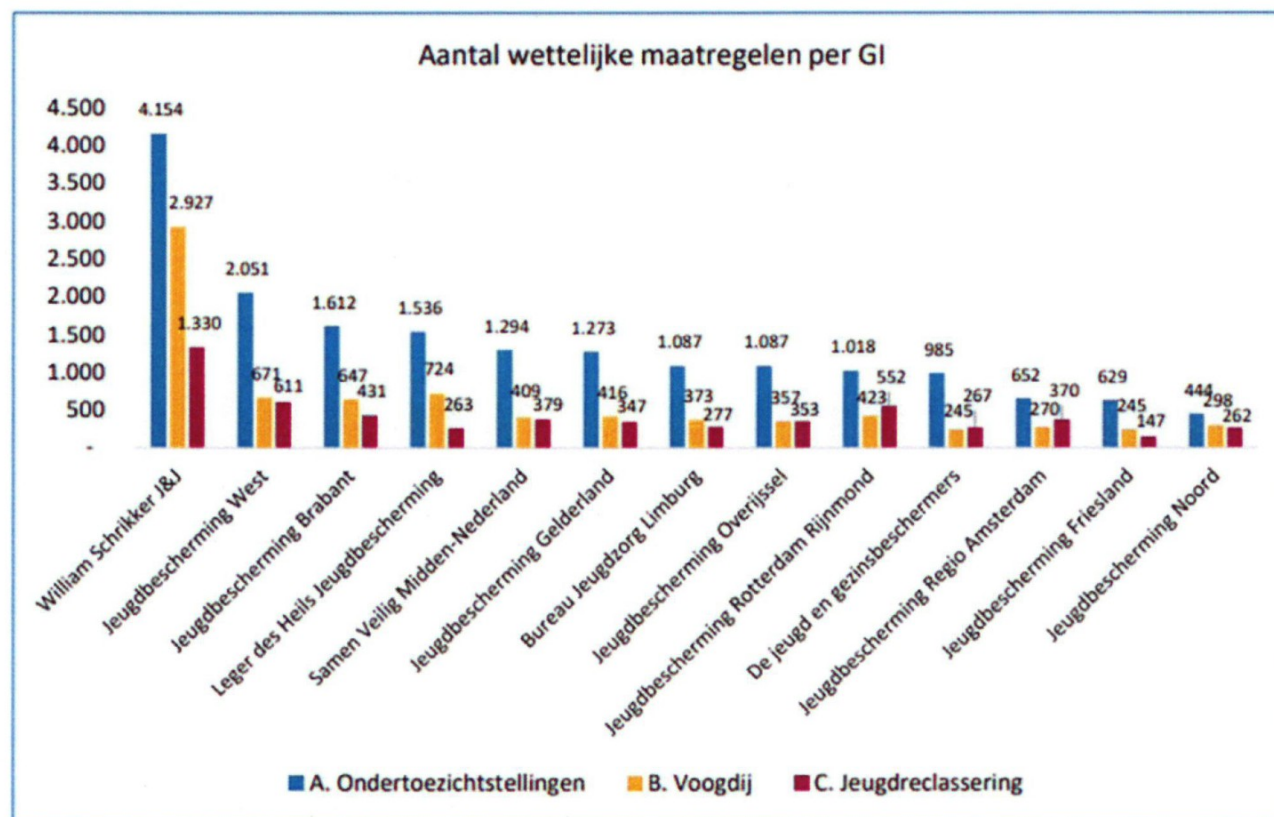
Op basis van de cijfers vanuit de gemeenten in Zuid-Drenthe, is duidelijk dat in de periode vanaf 2022 tot 2024, het aandeel dat JBN heeft in de behartiging van de maatregelen, gedaald is van 45,9% naar 39,9%.

In het AEF-rapport wordt op pagina 17 aangegeven dat het totale aantal maatregelen voor Drenthe uitvoert door JBN is gedaald naar 388 in 2024.

Deze trend laat zien dat zowel het werkelijk aantal maatregelen uitgevoerd door JBN, als het marktaandeel van JBN onder druk staan. JBN is op dit moment de kleinste GI van Nederland. In het schema rechts zijn alle GI's van Nederland met het aantal maatregelen per GI opgenomen.

Wederzijdse afhankelijkheden Drenthe – Groningen

JBN is een regionaal gebonden GI, voor de jeugdhulpregio's Groningen en Drenthe. In Groningen is Veilig Thuis Groningen onderdeel van de organisatie van JBN. Op het moment dat de Drentse gemeenten een andere invulling gaan geven aan de contractering van gecertificeerde instellingen voor de uitvoering van maatregelen, heeft dit consequenties voor de Groninger gemeenten. Dit is geen onderdeel van onze opdracht, maar dit aspect dient meegewogen te worden bij het maken van een keuze.

Bevindingen

Uit de gesprekken komen een aantal belangrijke rode draden naar voren:

- Er is erkenning voor de complexe situatie van JBN en begrip voor de inzet op herstel.
- Er wordt veel vertrouwen uitgesproken in de huidige bestuurder van JBN die recent is aangetreden.
- We hebben een probleem in het stelsel, de aandacht richt zich nu op JBN, maar die kan dit niet eigenstandig oplossen. Het betreft een collectieve verantwoordelijkheid en daarmee ook collectieve buikpijn.
- Elk alternatief scenario dat wordt gekozen is suboptimaal. Er is geen scenario waarin een oplossing kosteloos zal zijn. Op dit moment wordt de wettelijke taak, de bescherming van jeugdigen, niet (volledig) waargemaakt.
- Er is grote zorg over de huidige uitvoering: Het ontbreken van vaste jeugdbeschermers leidt tot onacceptabele risico's voor kinderen en gezinnen.
- Lange wachttijden bij de uitvoering van beschermingsmaatregelen zijn ontoelaatbaar.

Het vraagt maximale inspanning en flexibiliteit van de keten om daar een antwoord op te bieden.

- Het afchecken van alle boxen in de wettelijke opgestelde kaders, maakt niet dat het echt veilig is. Zoals de inspectie al vermeldt in de aankondiging van haar onderzoek van 27 februari 2025. Te veel jeugdigen wachten op een vaste jeugdbeschermers. Er is meermaals aangegeven dat er sprake is van *pseudo-veiligheid*.
- Meerdere partijen geven aan dat bij 80% van de casuïstiek de scheiding van ouders het dominante probleem is, wat maakt dat de ontwikkeling van de jeugdige wordt bedreigd of dat het onveilig is.
- De gemeentelijke inzet op echtscheidingsproblematiek is onvoldoende om het grote aantal 'scheidings-OTS'en te verminderen.
- Er wordt ervaren dat Drenthe in haar aansturing te verdeeld is om echt te sturen en actie te ondernemen.
- Dit vraagt om een lange termijnvisie, niet om reactieve bestuurlijke korte termijn keuze of tijdelijke pleisters. Drentse gemeenten houden te veel vast aan hun eigen autonomie en zijn onvoldoende sturend,

waardoor echte oplossingen uitblijven. Dit is lastig om te exact te verwoorden en betreft deels cultuur, maar het algemene beeld is dat handelen te lang uitblijft.

- Veel betrokkenen zien (tijdelijke) taakovername door zorgaanbieders als een noodzakelijke stap. Zowel bij herstel van JBN als bij alternatieve scenario's (ook dan is tijd nodig om te komen tot zorgvuldige en gecontroleerde overdracht).
- In het merendeel van de gesprekken komt terug dat de huidige situatie ook moet worden aangegrepen om versnelt het stelsel te herzien en te werken aan het afbouwen van het aantal beschermingsmaatregelen.
- De rechtsbescherming van ouders en jeugdigen rondom het dwingende kader van een jeugdbeschermingsmaatregel is een groot goed en mag niet in het gedrang komen.
- Het Toekomstscenario (en daarmee een Regionaal Veiligheidsteam) wordt door sommigen als wenselijk, maar nog onvoldoende uitgewerkt en niet landelijk gedragen beschouwd. Voor de korte termijn biedt dat daarom ook geen volledige oplossing.

Scenario's

Scenario 1: Overname van maatregelen door regionale en landelijke GI's

Omschrijving

In dit scenario wordt uitgegaan van het (gefaseerd) overnemen van de lopende en nieuwe maatregelen van JBN door GI's in omliggende regio's waarbij het specifiek zal gaan om de GI in Overijssel en de GI in Friesland, en/of door de landelijk werkende GI's zoals de William Schrikker jeugdbescherming & -reclassering (WSS) en het Leger des Heils jeugdbescherming & -reclassering (LJ&R).

Kern van het scenario

Deze route vraagt om intensieve coördinatie en afstemming met andere GI's, samenwerking met rechtbanken, herverdeling van dossiers en waar nodig uitbreiding van capaciteit. Ook wordt ingezet op een zorgvuldig overdrachtsproces per maatregel of cluster van casuïstiek. De ervaring leert dat het gecontroleerd overdragen van zorgtrajecten veel vraagt van gemeenten, GI's en zorgaanbieders en veel impact heeft op jeugdigen, gezinnen en professionals.

Belangrijke bevindingen uit interviews

- Landelijke GI's zijn bereid om een rol te spelen, maar geven aan zich te moeten beperken tot een specifieke doelgroep, conform de doelgroepbepaling. Daarbij geldt ook dat ze in omvang onvoldoende kunnen om JBN integraal over te nemen en dat de uitvoering van maatregelen landelijk ook onder druk staat. Ook William Schrikker, die landelijk veruit de grootste GI is, is op dit moment in onderzoek bij de inspectie.
- Landelijke overheidspartijen zien dit scenario niet als voorkeursscenario vanwege de discontinuïteit in lopende zorgtrajecten en een mogelijk onvoldoende dekkend GI-(zorg)landschap.
- Justitiële partners hebben zorgen over de praktische uitwerking van dit scenario. Overdracht van uitvoerende partij bij wettelijke maatregelen brengt zware administratieve lasten met zich mee.
- De Regionale GI's (Overijssel en Friesland) hebben aangegeven bereid te zijn jeugdigen en personeel over te

nemen op het moment dat er geen certificaat wordt verstrekt. Zolang er een (overbruggings)certificaat is, zullen deze GI's niet in deze markt treden. Daarnaast wordt de uitdrukkelijke kanttekening geplaatst dat beide GI's nimmer hun eigen organisatie in gevaar wensen te brengen door een overname. Beide GI's lijken op het eerste gezicht goed functionerende GI's, waarbij moet worden opgemerkt dat de GI in Friesland, nauwelijks groter is dan JBN en daardoor slechts een beperkt aantal jeugdigen over kan nemen.

Financiële aspecten

- Overname van personeel en/of maatregelen kost extra tijd, die niet gedekt wordt binnen de huidige landelijke tarieven.
- Kosten voor overdracht en organisatie van de maatregelen zijn onzeker, maar zullen zeker niet (aanzienlijk) lager zijn dan de investering die nodig is om te komen tot herstel (conform het AEF-rapport).
- De ontmanteling van JBN is zeker niet kosteloos. De vraag is in hoeverre JBN door de overdracht van maatregelen versneld in een faillissementsscenario terechtkomt.
- Het is onzeker of de huidige medewerkers bereid zijn om over te stappen naar een andere GI of de sector verlaten. Het is in dit scenario daarom allerm minst zeker dat er behoud is van de relatie tussen de jeugdbeschermer en het gezin.

Rechtmatigheid

Dit scenario scoort hoog op rechtmatigheid.

- De contractuele gevolgen zijn mogelijk beperkt, mits andere GI's toegevoegd kunnen worden aan het bestaande contract.
- Het voldoet aan normenkader van het KMI.
- Past in het denkkader J&V (mits continuïteit is geborgd/sprake is van certificaat bij uitvoering maatregelen).

Doelmatigheid

Dit scenario scoort redelijk op doelmatigheid.

- Doelgroepbepaling bij landelijke GI's is leidend, wat maakt dat niet alle cliënten, maar ook niet alle medewerkers over kunnen.
- Regionale GI's willen een belangrijke steen bijdragen, maar willen onder geen beding hun eigen organisatie in gevaar brengen.
- Er is onzeker of medewerkers de jeugdige volgen bij het wijzigen van de GI.
- De wachttijd is hiermee niet opgelost.
- Risicodekking overnemende partijen is zeer kostbaar.
- Gevolgen van 'knip' voor Groningen? Is er sprake van continuïteit in buurregio?
- Praktische 'omzetting' van 300+ maatregelen is een grote operatie voor de Rechtbank en voor gemeenten en vraagt veel coördinatie.

Verhouding tot het toekomstscenario

Dit scenario brengt ons op geen enkele wijze dichterbij het toekomstscenario.

Scenario 2: Een nieuwe regionale GI oprichten

Omschrijving

In dit scenario wordt verkend of een nieuwe (GI) kan worden opgericht in de regio Drenthe die de taken van JBN op termijn kan overnemen. Dit zou kunnen betekenen dat er een nieuw samenwerkingsverband of organisatie wordt ingericht die voldoet aan de voorwaarden voor certificering bij het KMI en contractering bij de gemeenten.

Kern van het scenario

Op het moment dat er geen nieuw certificaat wordt verstrekt, volgt een zogenaamd 'beëindigingscertificaat'. JBN krijgt dan een periode de tijd om zaken over te dragen en de uitvoering van wettelijke maatregelen te stoppen. In dit scenario moet die tijd worden gebruikt om tot een nieuwe regionale GI te komen, die voldoet aan het normenkader van het KMI. Dat zou kans en gelegenheid geven om de zaken over te dragen aan de nieuw op te richten GI en personeel integraal over te nemen. Het oprichten van een nieuwe GI vraagt om het werven van gekwalificeerd personeel, het realiseren van een organisatie die voldoet aan de certificeringseisen, en het inregelen van contractuele afspraken met gemeenten. In dit scenario zou mogelijk een tijdelijk vangnet (crisisorganisatie) nodig zijn om de continuïteit van de uitvoering te borgen tijdens de opbouwfase van de nieuwe organisatie.

In dit scenario is de impact op het jeugdveiligheidslandschap niet vooraf te voorspellen. Alles valt of staat met de kwaliteit van de nieuw op te richten GI. Omdat er geen bewezen 'trackrecord' is, zullen de landelijke partijen niet veel vertrouwen hebben in een goede afloop. Het toevoegen van een nieuwe partij aan bestaande contracten moet ook met instemming van de huidige gecontracteerde partijen. Het lijkt onwaarschijnlijk dat er een nieuwe marktpartij kan ontstaan die kan voldoen aan alle spelregels en met een afbouwopdracht (en kleine omzet) gaat starten in Drenthe.

Belangrijke bevindingen uit interviews

- Vanuit het veld wordt breed getwijfeld aan de haalbaarheid van een nieuwe GI op korte termijn. De verwachting is dat geen enkele partij in korte tijd zal kunnen voldoen aan de certificeringseisen.
- In het onderzoek naar landelijke tarieven voor GI's is onderstreept dat er geen sprake is van een samenwerking in de jeugdbescherming en dat gestuurd moet worden op de afbouw van het aantal maatregelen.
- Een regionale GI, alleen op de schaal van de jeugdregio Drenthe, heeft maar een beperkte omvang. De vraag is of een GI met een dergelijke omvang wel zelfstandig overeind kan blijven.

- De landelijke tarieven bieden nauwelijks ruimte voor het opbouwen van een nieuwe organisatie.
- IGJ, Jeugdautoriteit en het ministerie van J&V geven aan geen voorstander te zijn van dit scenario.
- Eerdere ervaringen met mogelijke toetreding van nieuwe partijen is dat het vooraf moeilijk in te schatten is of een partij voldoet aan alle verwachtingen vanuit de opdrachtgever. Op papier kan een nieuwe toetredster een beter alternatief lijken dan de huidige partijen, in de praktijk moet nog maar uitwijzen of dat dan werkelijk zo is. Dit scenario lijkt verleidelijk (onder het mom van: 'het gras lijkt altijd groener aan de overkant'), maar biedt geen enkele garantie op een betere uitkomst.

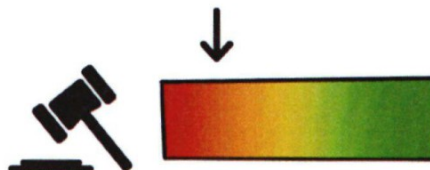
Financiële aspecten

- Er is een aannemelijk risico op discontinuïteit. Daarbij is er geen garantie/zekerheid op kwaliteit van zorg. Er kan in de op- en afbouwfase veel misgaan.
- Financieel lijkt dit scenario ook onaantrekkelijk, omdat er kosten gemaakt moeten worden voor de afbouw van JBN én de opbouw van een nieuwe organisatie die niet vanaf de start volledig operationeel zal zijn op de 300+ zaken van JBN.
- Zonder risicobijdrage is de marge/reserve voor een nieuwe organisatie ook te klein om te kunnen bouwen.
- De huidige landelijke tarieven bieden onvoldoende dekking voor frictie- en opstartkosten.
- Geen zekerheid over toereikende bekostiging op de lange termijn.
- Ook de ontmanteling van JB Noord in dit scenario brengt kosten met zich mee.

Rechtmatigheid

Dit scenario scoort laag op rechtmatigheid, tenzij het kan voldoen aan het normenkader van het KMI.

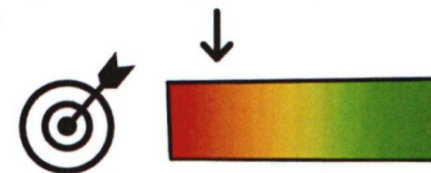
- Een nieuwe organisatie zal in de periode van het beëindigingscertificaat van JBN (maximaal 1 jaar) aan de volledige certificeringsvoorwaarden van het KMI moeten voldoen. Dit is een onwaarschijnlijk ingewikkelde opgave.
- Daar komt bij dat het de verwachting is dat deze organisatie direct onder een vergrootglas ligt van de partijen die een verantwoordelijkheid hebben in dit stelsel.

Doelmatigheid

Dit scenario scoort laag op doelmatigheid.

- Dit vraagt een enorme (financiële) investering van alle betrokken partijen. Het bouwen en oprichten van een nieuwe organisatie is kostbaar.
- De kans dat kan worden voldaan aan normenkader in een relatief korte periode is klein.
- Kans op overgang van personeel van JBN naar nieuwe GI, maar dat is geen garantie.
- De omvang van de nieuw op te richten organisatie is beperkt en daarmee kwetsbaar (het blijft de kleinste GI van Nederland), met de opgave om nog verder te krimpen.
- Past niet in de lijn der verwachting van het ministerie van J&V.
- Kans op status quo en geen werkelijke verbetering/verandering in kwaliteit van zorg.
- Biedt geen oplossing voor huidige wachttijden.

Verhouding tot het toekomstscenario

Doordat de contractuele afspraken met de partijen in het jeugdveiligheidsdomein onveranderd blijven in dit scenario, worden hier geen aanvullende stappen in de richting van het toekomstscenario gezet. De taak/rol van de GI's blijven onveranderd.

Scenario 3: Gefaseerde afbouw van maatregelen bij JBN, geen regionale GI en de stevige lokale teams vangen de casuïstiek op

Omschrijving

In dit scenario wordt uitgegaan van een gecontroleerde en gefaseerde afbouw van JBN als gecertificeerde instelling, in combinatie met een tijdelijke crisisorganisatie. Deze tijdelijke structuur wordt ingericht om te voorkomen dat kinderen zonder vaste jeugdbeschermer komen te zitten en moet zorgen voor rust, overzicht en continuïteit in de uitvoering van lopende maatregelen.

Kern van het scenario

Hier zou JBN haar activiteiten geleidelijk afbouwen. In de tussentijd moeten (deel)taken worden ondergebracht bij een tijdelijke crisisorganisatie, bestaande uit een combinatie van zorgaanbieders, lokale teams en (waar mogelijk) andere gecertificeerde instellingen.

Er wordt toegewerkt naar een nieuwe, duurzame uitvoeringsstructuur (mogelijk Regionaal Veiligheidsteam), in lijn met het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Belangrijke bevindingen uit interviews

- Er wordt getwijfeld aan de uitvoerbaarheid van dit scenario. Enerzijds vanwege de uitblijvende landelijke kaders over het Toekomstscenario, anderzijds vanwege de instroom van nieuwe wettelijke

maatregelen. Het lijkt (veel) te vroeg om te werken in een situatie waarbij een regionale GI niet meer nodig is.

- De landelijke partijen wijzen op de huidige wet- en regelgeving waarin duidelijk onderscheid wordt gemaakt in bevoegdheden van GI's en van zorgaanbieders. Dat maakt dat onder deze wetten en regels er niet veel taken kunnen worden belegd bij andere partijen dan bij een gecertificeerde instelling.
- Tijdelijke verdeling van taken vraagt een hoge mate van coördinatie en afstemming. Partijen twijfelen aan de beschikbare capaciteit en expertise bij gemeenten om dat goed te kunnen doen.
- Er is nog onvoldoende uitgewerkt wat dit in de praktijk betekent. Het is onduidelijk wat de impact is voor gezinnen. Er moet worden uitgewerkt wat dan de formele rol van de jeugdbeschermer nog kan zijn.
- Het inrichten van een tijdelijke crisisorganisatie is tijdrovend en kostbaar. Dit terwijl er behoefte is aan een structurele (lange termijn) keuzes.
- Een tijdelijke crisisorganisatie/inzet lijkt vrijwel alle stakeholders in elk scenario noodzakelijk. Bij behoud van JBN zorgt het voor de lucht en tijd om te komen tot verbetering. Bij overname naar nieuwe organisaties geeft het ruimte om warme overdrachten mogelijk te maken en bij het afbouwscenario kun je niet zonder,

omdat onveiligheid in gezinnen moet worden teruggedrongen en maatregelen moeten worden uitgevoerd.

Financiële aspecten

- Een tijdelijke crisisorganisatie kost geld en vooraf is niet bepaald hoe lang die organisatie in stand moet worden gehouden.
- De gefaseerde afbouw van maatregelen bij JBN vraagt nieuwe partijen om in te stappen op zorg en ondersteuning, ook dat zal niet passen binnen de huidige financiële kaders/de begroting van die partijen.
- Gefaseerde afbouw is moeilijk te sturen. Versnelde afbouw brengt JBN dichterbij een faillissementsscenario waarbij een groot deel van de kosten voor rekening zullen komen van de gemeenten.

Rechtmatigheid

Dit scenario scoort laag op rechtmatigheid.

- Er is geen gecertificeerde instelling die deze maatregelen uit kan voeren. De huidige wet- en regelgeving en de stelselverantwoordelijke (het ministerie van J&V) staat niet toe dat je uitvoering geeft aan dit scenario. Zonder certificaat kunnen en mogen geen wettelijke maatregelen worden uitgevoerd.

Doelmatigheid

Dit scenario scoort redelijk op doelmatigheid.

- Biedt kans om inhoudelijke ondersteuning te bieden aan gezinnen in acute/structurele onveiligheid.
- Gezinnen op de wachtlijst worden sneller geholpen.
- Kerntaken en deeltaken GI worden uitgevoerd door zorgaanbieders en het lokale team.
- Je gebruikt de crisissituatie om stappen in de richting van een RVT te zetten.

Verhouding tot het toekomstscenario

In dit scenario werk je versneld toe naar de regionale veiligheidsteams zoals benoemd in het toekomstscenario. Het scoort dan ook hoog op de verhouding tot deze ontwikkeling.

Scenario 4: JBN blijft bestaan met kerntaken en specialisme, lokaal wordt expertise opgebouwd

Omschrijving

De hiervoor beschreven scenario's zijn allemaal sub-optimaal. De huidige situatie is ook verre van ideaal. Feit is dat er nu jeugdigen zijn die niet de bescherming krijgen die ze nodig hebben. Niet alleen bij JBN, maar in de gehele keten van jeugdbescherming. Dat móet veranderen.

JBN trekt er heel hard aan om intern veranderingen door te voeren. Dit is echter onvoldoende om het nú veilig te maken voor de meest kwetsbare jeugdigen. Gemeenten zijn aan zet om hier verandering in aan te brengen. Op dit moment is er een regionale GI nodig en de rechtsbescherming van het gedwongen kader. Daarnaast kan er echter veel meer opgebouwd worden, om te voorkomen dat jeugdigen in het gedwongen kader belanden. We hebben er daarom voor gekozen om een vierde scenario te beschrijven, mede gelet op het feit dat we de verwachting hebben dat het JBN lukt om aan de eisen van de certificering te kunnen voldoen. In dit scenario gaan we ervan uit dat JBN blijft bestaan als een specialist in het zorglandschap die zorgt voor het uitvoeren van haar kerntaken als GI en het waarborgen van de uitvoering van het gedwongen kader, waarmee we de rechtsbescherming voor jeugdigen en ouders in stand houden.

Kern van het scenario

JBN blijft bestaan als regionale GI. JBN voert in deze rol haar kerntaken als GI uit. Daarbij is het belangrijk dat opdrachtgevers het vertrouwen uitspreken naar JBN, waarbij dit vertrouwen moet groeien. JBN is in dit scenario heel eerlijk over welke taken ze wel of niet uit kan voeren. Lukt het niet om een jeugdige een vast jeugdbescherming te geven, dan gaan we dat samen wel organiseren. We beperken daarmee de scope van JBN tot wat ze daadwerkelijk waar kan maken, waarbij de kerntaken van de GI bij JBN blijven.

Tegelijkertijd bouwen we binnen de gemeenten zo snel mogelijk op naar een vorm van regionale veiligheidsteams. Waarbij we ook oog hebben voor de kleinere gemeenten in Drenthe en waarborgen de grotere gemeenten, dat de kleinere gemeenten deze ambitie ook waar kunnen maken. Je zou bijvoorbeeld kunnen kiezen voor drie regionale veiligheidsteams in Drenthe.

De huidige deeltaken van GI's landen bij de lokale veiligheidsteam.⁶ Onder deeltaken kan worden verstaan:

1. Betrokkenheid aan de voorkant in de vorm van consultatie en advies of intensieve vrijwillige hulp, waarbij moet worden opgemerkt dat 'drang' geen rechtsgrond heeft.

2. Uitvoering en begeleiding van gezags- en omgangsregelingen;
3. Het organiseren van hulp (m.u.v. bepaling inzet jeugdhulp). De GI is onder de huidige wet- en regelgeving een wettelijke verwijzer.

Deze inzet leidt tot een afname van het aantal ondertoezichtstellingen en daarmee de druk op de GI. De wijze van financiering van de GI dient hier passend bij te zijn. De regio betaalt voor een hele dure maar noodzakelijk specialist en is daar ook bereid toe.

Er is een nauwe samenwerking tussen alle betrokken partijen. Er is een gedeelde verantwoordelijkheid, maar dit leidt in de huidige situatie soms juist tot een situatie waarin *niemand* verantwoordelijkheid neemt. Dit mag niet meer voorkomen. Gemeenten dienen veel dwingender te zijn richting de gecontracteerde zorgaanbieders voor de levering van jeugdhulp, maar ook richting de GI over het nakomen van gemaakte afspraken.

Belangrijke bevindingen uit interviews

- Er is op dit moment te vaak sprake van pseudoveiligheid. Dat betekent dat we met elkaar kaders hebben afgesproken (bijvoorbeeld het tijdelijk niet hebben

6. In juni 2024 deed AEF [landelijk onderzoek naar de inrichting van Regionale Veiligheidsteams](#). Daarbij zijn de volgende taken als kerntaken van een GI benoemd. Uitvoeren van kinderschermingsmaatregelen. 2. Verzoeken indienen bij de rechter. 3. Uitvoeren van jeugdreclassering. 4. Specialistische taken op landelijke niveau of waarvoor één GI is aangewezen. Het benoemen van deeltaken en kerntaken dient echter nog onderwerp van gesprek te zijn met de GI.

van een vast jeugdbeschermer) waardoor het nu in sommige gevallen feitelijk onveilig is voor de betreffende jeugdige. Het kader zegt dat het mag, maar voor de jeugdige is het ongewenst.

- We hebben ons te houden aan de wettelijke kaders ten behoeve van de rechtsbescherming van de jeugdigen en hun ouders, daar mag geen afbreuk aan gedaan worden.
- Het is in Drenthe te vrijblijvend om geen jeugdhulp te leveren en/of jeugdigen door te verwijzen naar andere zorgaanbieders.
- Partijen spreken uit dat in 80% van de casuïstiek die nu beland bij de GI, echtscheidingsproblematiek het dominante probleem is.
- Er zijn betere alternatieven beschikbaar voor deze vraagstukken, dat vraagt investeren aan de voorkant en samenwerking van partijen.
- Dit scenario vraagt om commitment, actiebereidheid, samenwerking en sturing van de Drentse gemeenten.

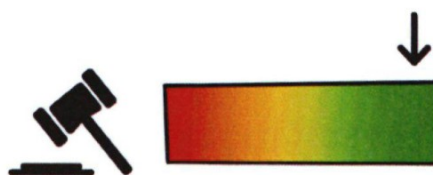
Financiële aspecten

- Net als bij alle andere scenario's is dit een kostbaar scenario. Je dient lokaal iets op te bouwen, en tegelijkertijd te investeren in JBN. Door de beschikbaarheid van de kerntaken van de GI te financieren, verzekert de opdrachtgever (lees de jeugdhulpregio) zich tegen dreigende discontinuïteit (vanwege o.a. versnelde afbouw of beperkte instroom).

Rechtmatigheid

Dit scenario scoort hoog op rechtmatigheid.

- Er is een GI die daadwerkelijk uitvoering geeft aan haar wettelijke taak.

Doelmatigheid

Dit scenario scoort hoog op het gebied van doelmatigheid.

- Je biedt dan daadwerkelijk hulp ook aan de gezinnen die nu op een wachtlijst staan (en d.m.v. triage als minst urgent worden aangemerkt)
- Daarmee gebruik je de ontstane situatie om een stap dichterbij het afbouwen van het aantal maatregelen te komen zonder daarbij het landschap direct op zijn kop te zetten en erkent de noodzaak van het interveniëren in gevaarlijke/acute/structurele onveilige situaties

Verhouding tot het toekomstscenario

In dit scenario maak je een beweging richting het toekomstscenario.

Overzicht scenario's

Scenario 1: Overname van maatregelen door regionale en landelijke GI's

Omschrijving

In dit scenario wordt uitgegaan van het (gefaseerd) overnemen van de lopende en nieuwe maatregelen van JBN door GI's in omliggende regio's waarbij het specifiek zal gaan om de GI in Overijssel en de GI in Friesland, en/of door de landelijk werkende GI's zoals de William Schrikker jeugdbescherming & -reclassering (WSS) en het Leger des Heils jeugdbescherming & -reclassering (LJ&R).

Rechtmatigheid

Doelmatigheid

Scenario 2: Een nieuwe regionale GI oprichten

Omschrijving

In dit scenario wordt verkend of een nieuwe (GI) kan worden opgericht in de regio Drenthe die de taken van JBN op termijn kan overnemen. Dit zou kunnen betekenen dat er een nieuw samenwerkingsverband of organisatie wordt ingericht die voldoet aan de voorwaarden voor certificering bij het KMI en contractering bij de gemeenten.

Rechtmatigheid

Doelmatigheid

Scenario 3: Gefaseerde afbouw van maatregelen bij JBN, geen regionale GI en de stevige lokale teams vangen casuïstiek op

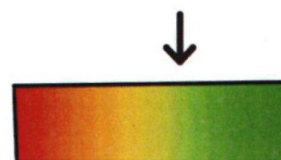
Omschrijving

In dit scenario wordt uitgegaan van een gecontroleerde en gefaseerde afbouw van JBN als gecertificeerde instelling, in combinatie met een tijdelijke crisisorganisatie. Deze tijdelijke structuur wordt ingericht om te voorkomen dat kinderen zonder vaste jeugdbeschermers komen te zitten en moet zorgen voor rust, overzicht en continuïteit in de uitvoering van lopende maatregelen.

Rechtmatigheid

Doelmatigheid

Scenario 4: JBN blijft bestaan met kerntaken en specialisme, lokaal wordt expertise opgebouwd

Omschrijving

In dit scenario gaan we ervan uit dat JBN blijft bestaan als een specialist in het zorglandschap die zorgt voor het uitvoeren van haar kerntaken als GI en het waarborgen van de uitvoering van het gedwongen kader, waarmee we de rechtsbescherming voor jeugdigen en ouders in stand houden.

Rechtmatigheid

Doelmatigheid

Conclusies en aanbevelingen

Er is sprake van een disfunctionerend jeugdveiligheidsstelsel, daar zijn alle betrokken partijen het over eens. Een scenario zonder regionale GI is op dit moment niet wenselijk.

Als er gekozen moet worden uit de scenario's zonder de inzet van JBN (vanwege het uitblijven van de certificering), dan achten we het scenario waarbij de Drentse jeugdigen worden verdeeld over de overige GI's, nog het minst nadelige scenario. Binnen de huidige wet- en regelgeving is doorstaat dit scenario de rechtmatigheidstoets het beste.

We pleiten echter voor scenario 4, waarbij er hard wordt gewerkt aan het behoud en de verbetering van JBN en er gelijktijdig lokaal en regionaal hard wordt gewerkt aan het opbouwen van de lokale teams en ondersteunende jeugdhulp.

Let op: het gaat bij de keuze voor dit scenario om een fundamentele en langdurige keuze die gemaakt wordt en die ook ingevuld moet worden. Dit vraagt een grote inspanning. Daarvoor is het én noodzakelijk dat er bestuurlijk en managerial commitment is op die keuze, maar vooral dat er samen wordt gewerkt in de uitvoering vanuit het geschatte perspectief. Daarvoor zijn middelen (menskracht

en geld) nodig. Die middelen moeten echt beschikbaar komen en blijven zodat de medewerkers worden gefaciliteerd om de gevraagde beweging en andere rollen en taakverdeling te kunnen maken. Het vraagt ook om realistische verwachtingen van bestuurders.

Het aanpassen van rollen, taken en systemen is niet van vandaag op morgen geregeld. Tegelijkertijd is er nú behoefte aan tijdige, passende en kwalitatieve zorg voor jeugdigen in onveilige (thuis)situaties.

De jeugdigen die nu een maatregel van JBN hebben dienen betere ondersteuning te ontvangen. Het is onacceptabel dat jeugdigen, waarbij ernstige ontwikkelingsbedreigingen zijn geconstateerd, nu niet direct kunnen worden geholpen. Dat betekent dat er meer jeugdigen op een passende wijze lokaal geholpen worden.

We hebben daarbij de volgende aanbevelingen:

- Verenig je als Drentse gemeenten, stuur gezamenlijk op deze opgave, met een lange termijnvisie, investeer maximaal in deze beweging om het voor volgende generaties echt beter te maken en ácteer.

- Daarvoor is het noodzakelijk dat:
 - Er regie op plaatsing plaatsvindt bij het toekennen van (verblijfs)plekken aan jeugdigen. Er gaat kostbare tijd van GI- en toegangsmedewerkers verloren aan het zoeken naar een passende plek. Het ontbreekt aan zicht op het aantal beschikbare plekken in Drenthe, zicht op de vraag en er wordt vanuit het contractmanagement nog onvoldoende gestuurd op deze beweging.
 - Contracteer aan de hand van het zicht op de vraag, dat ontstaat door regie op plaatsing, passende jeugdhulp.
 - Investeer in stevige lokale teams/veiligheidsteams die ook jeugdhulp kunnen bieden, voeg kennis toe uit de keten.
- Bij 80% van de jeugdhulp, waaronder de inzet van de GI, is de echtscheidingsproblematiek van ouders het dominante probleem. Dat moet terug naar 20%. Scheiden gaan we niet voorkomen, maar deze generatie moet leren hier beter mee om te gaan. Het is een vaardigheid die we als maatschappij hebben te ontwikkelen en dat gaat niet vanzelf. Biedt hiervoor een beter alternatief. Daarvoor is het noodzakelijk dat de rechter in het kader van het personen en familierecht meer passend aanbod heeft dat daadwerkelijk beschikbaar is.

Investeer daarom in:

- beschikbare begeleide omgangstrajecten;
 - een scheidings- en relatieteam lokaal/regionaal.
Zorg daarbij voor een grotere beschikbaarheid van bijzonder curatoren voor jeugdigen (op dit moment zijn er slechts enkele in Drenthe) en het opleiden van gezinsadvocaten in de regio. In Groningen start voor dit laatste ook een pilot;
 - laagdrempelige interventies in de stevige lokale teams.
-
- Investeer blijvend in de samenwerking met JBN. In elk scenario is JBN nodig om tot een goede uitvoering te komen. Bij behoud van de organisatie in samenwerking met de lokale teams, bij ontbreken van een certificering bij de overdracht van jeugdigen, gezinnen en professionals. Deze opgave kun je niet zonder elkaar volbrengen.